

Intoxikace muchomůrkou zelenou: mechanismus toxicity, klinické projevy a terapeutické postupy

Eva Kieslichová

Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče, Institut klinické a experimentální medicíny, Praha
1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy, Praha

Požítí muchomůrky zelené (*Amanita phalloides*) je nejčastější příčinou smrtelné otravy houbami. Klinický obraz intoxikace kolísá od mírných subklinických projevů až po fulminantní průběh s rozvojem akutního selhání jater. Pro osud pacienta má zásadní význam včasná diagnóza intoxikace muchomůrkou zelenou. Ta je ale často obtížná vzhledem k možnosti záměny za gastroenteritidu nebo za otravu jinými houbami. Diagnóza je založena na anamnéze nedávného požití houby s následnými gastrointestinálními příznaky, typickém časovém průběhu a laboratorních vyšetřeních a potvrzuje se mykologickým a toxikologickým vyšetřením. Specifická léčba spočívá v detoxikačních postupech, podpůrných opatřeních, farmakoterapii a v terapii na specializované jednotce intenzivní péče v případě akutního selhání jater. U vybraných pacientů s akutním selháním jater je jedinou možností záchrany života urgentní transplantace jater.

Klíčová slova: akutní selhání jater, *Amanita phalloides*, intoxikace, urgentní transplantace jater.

Amanita phalloides intoxication: mechanism of toxicity, clinical manifestations and therapeutic approaches

Ingestion of *Amanita phalloides* is the most common cause of fatal mushroom poisoning. The clinical picture of intoxication varies from mild subclinical manifestation to lethal fulminant course with the development of acute liver failure. Early diagnosis of *Amanita phalloides* poisoning is crucial for the outcome but it is difficult because it is often mistaken as gastroenteritis or due to other mushroom poisoning. The diagnosis is based on the history of recent mushroom ingestion followed by gastrointestinal symptoms, typical time course and laboratory markers and is proven with mycological examination or toxicological examination. Specific treatment consists of detoxification procedures, supportive measures, administration of drugs and therapy in the specialized intensive care unit in the case of acute liver failure. In selected patients with acute liver failure urgent liver transplantation is the only life-saving option.

Key words: acute liver failure, *Amanita phalloides*, intoxication, urgent liver transplantation.

Úvod

Sběr divoce rostoucích hub je vyhledávanou relaxační aktivitou a jejich konzumace je v řadě zemí, včetně České republiky, rozšířena. Sběrání hub ve volné přírodě může být ale nebezpečné, a to i pro ty, kteří jsou v jejich určování zběhlí. Otrava houbami je často důsledkem nevhodných podmínek při sběru, uchování a přípravě hub primárně netoxických, dochází ale i k nezáměrnému i záměrnému požití toxických hub s fatálními následky (1). Skutečný výskyt intoxikací houbami není přesně znám; ohlašovací povinnost neexistuje, relativně mnoho

případů zůstává nehlášeno a toxikologická střediska tak mají pouze neúplné údaje.

K nejjedovatějším patří houby obsahující amatoxiny, jedná se o houby tří rodů: *Amanita* (muchomůrka zelená, vzácněji muchomůrka bílá, muchomůrka jízlivá), *Galerina* (čepičatka) a *Lepiota* (bedla), přičemž většina fatalit připadá na muchomůrku zelenou (*Amanita phalloides*), která je v angličtině známá jako „death cap“ („klobouk smrti“). Otrava těmito houbami představuje celosvětový problém, případy otrav byly popsány v Evropě, Severní Americe, ale také v Africe, Asii, Austrálii a Střední a Jižní